

MAATIAINEN

Perinnemaisemakriteerit

Perinnemaisemat ovat alkutuotannon tai muiden varhaisten elinkeinojen ja niihin liittyvien toimintojen muovaamia, usein alkuperäisestä käytöstä poistuneita tai poistumassa olevia maisematyyppejä.

Perinnemaisemat voidaan jakaa kahteen pääryhmään: perinnebiotooppeihin ja rakennettuihin perinnemaisemiin:

Perinnebiotoopit ovat kulttuurivaikutteisia, perinteisen laidun- ja niittotalouden muovaamia luontotyypppejä. Niitä ovat erilaiset niityt, lehdesniityt, hakamaat, metsälaitumet ja kaskimetsät. Perinnebiotoopit ovat monilajisimpia kasviyhdyskuntiamme ja niiden kasvillisuutta nimitetään perinnekasvillisuudeksi. Rungas ja omaleimainen eliölajisto koostuu pääosin luonnonvaraisista kasvi- ja eläinlajeista sekä aikojen kuluessa ihmisen mukana levinneistä lajeista.

Rakennettuja perinnemaisemia ovat muun muassa historialliset rakennukset ja rakennelmat lähiympäristöineen, puutarhakulttuurin muovaamat maisemat sekä varhaisen teollisuuden ja liikenteen luomat maisemat. Maatilojen perinteiset pihapiirit, kartanomiljööt, vanhat kanavat ja myllyt ympäristöineen sekä vanhat kylä- ja tilustiet ovat erityyppisiä rakennettuja perinnemaisemia. Myös muinaisjäännökset kuuluvat rakennettuihin perinnemaisemiin.

Perinnemaiseman arvotekijöitä:

- Pitkään jatkunut perinteinen maankäyttö, laidunnus tai niitto ja niiden jatkuvuus.
- Alkuperäisrotujen suosiminen laiduneläiminä.
- Perinnekasvillisuuden ja kasvilajiston edustavuus. Uhanalaisten ja huomioarvoisten (esim. muinaistulokkaat eli arkeofyytit) kasvilajien esiintyminen alueella.
- Alueen koko sekä kasvillisuustyyppien (esim. hakamaa, keto) monipuolisuus
- Maisemassa näkyvissä kulttuurin kerroksellisuus sekä alueen pitkä asutus- ja maankäyttöhistoria (esim. muinaisjäännöksiä).
- Perinteisenä säilynyt kyläasutus (esim. tiivis ryhmäkylä).
- Maatilojen pihapiirien vanhat, hyvin säilyneet talonpoikaiset rakennukset, puukujanteet, vanhat pihapuut, perinteiset hyöty- ja koristekasvit.
- Perinteiseen karjatalouteen liittyvät rakenteet ja rakennelmat kuten heinäladot, aitat, riihet, kivi- ja riukuaidat, karjakujat.
- Talonpoikaisen perinteen vaaliminen.